

Souhrn

Stáváme se svědky celosvětového trendu, který vede ke vzrůstajícímu počtu osob dožívajících se vyššího věku. Těžiště výzkumu se oproti dřívějším studiím zkoumajícím patologické stárnutí v posledních několika dekádách přesouvá na identifikaci faktorů vedoucích ke zdravému (také „úspěšnému“) stárnutí. Centrum pozornosti je tak zaměřeno na nalezení definice úspěšného a neúspěšného stárnutí tak, abychom byli schopni včas identifikovat rizika spojená se stárnutím a jejich vlivem na zdraví či úroveň kvality života. V této souvislosti se do povědomí dostávají nové pojmy, tj. *SuperAging* a *SuperAger*. SuperAging je fenomén představující úspěšné (také zdravé) stárnutí. SuperAger je určitý jedinec, který úspěšně (také zdravě) stárne.

V teoretické části disertační práce je prezentován souhrn poznatků z oblasti neuropsychologických změn v souvislosti se stárnutím. Je představen koncept úspěšného (či zdravého) stárnutí a popsána metodika zjišťování kognitivního deficitu ve stáří.

Výzkumná část předkládá souhrn čtyř studií, jež sleduje dva hlavní cíle. V první části jsme se soustředili na zlepšení podmínek neuropsychologické klinické diagnostiky, a to rozšířením dostupných diagnostických nástrojů využitelných v prostředí České republiky. Konkrétně se věnujeme relevantním screeningovým diagnostickým nástrojům. V druhé části se soustředíme na longitudinální sledování kognitivního výkonu u zdravých starších jedinců, a to z pohledu vlivu na instrumentální aktivity denního života (IADL) a ověření fenotypu SuperAger, tj. zdravě stárnoucích jedinců z hlediska kognice.

Klíčová slova: úspěšné (zdravé) stárnutí; SuperAging; SuperAger; neuropsychologická diagnostika